

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: محمد علی فرشید پور، ۱۳۹۷

سیر تحول قوانین جمهوری اسلامی ایران در خصوص مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی و مبانی فقهی آن

دلایلی از قبیل عدم امکان تحمیل برخی از مجازات‌ها، نقض اصل شخصی بودن مجازات‌ها، عدم نیل به اهداف مجازات‌ها، اصل اختصاصیت، موانع راجع به آیین دادرسی و از همه مهمتر، عدم امکان اسناد تقصیر، در نفی، و براهینی چون واقعیت قضایی و جرم‌شناسی، دشواری کشف مقصر حقیقی، مذاقه هر چه بیشتر اعضا و سهامداران در انتخاب مدیران، کاستن از مجازات‌های سالب آزادی و یا صدم؟ بدنی بر مدیران و کارکنان و دست آخر، جبران زیان‌های وارد شده بر بزه‌دیدگان به نحوی مطلوب؛ در اثبات مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی ابراز شده‌اند. تأثیر دیدگاه مخالفان بر نظام‌های حقوقی چندان بود که تا قرن بیستم، پذیرش مسئولیت کیفری اشخاص موصوف را به عنوان یک اصل، در بوت؟ تردید قرار داده بود. اما از نیم؟ قرن مزبور و در پی گسترش دامن؟ فعالیت اشخاص حقوقی، به ویژه شرکت‌ها، و ظهور جرایم علیه محیط زیست، جرایم سازمان یافته، خاصه فراملی، جرایم در حوزه حمل و نقل و به طور کلی صنعت، کشورهای پیشگامی چون کانادا، انگلستان، آمریکا، هلند و نیز شورای اروپا را بر آن داشت تا ورای مضیقه‌های حاکم بر حقوق جزا، با اتکا به نظریاتی چون مسئولیت نیابتی، شخصیت ثانویه، مسئولیت کارفرما و مافوق و تقصیر جمعی، مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی را به عنوان ضرورتی اجتناب ناپذیر پذیرفته و قاعده‌مند سازند. النهایه، جنبش پذیرش مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی، نظام کیفری ایران را نیز به خود ملحق ساخت. چندان که در گام نخست به طور خاص در حوزه جرایم رایانه ای، مصوب 1388/3/5 و در گام دوم، با تصویب قانون مجازات اسلامی 1392/2/1 به طور عام و نسبت به کلی؟ جرایم تعزیری، این مسئولیت مورد اقبال واقع شد. مذاقه در دگرگونی‌های حقوق ایران در این زمینه، خاصه قانون موصوف و نیز مبانی فقهی مسئولیت مزبور مورد اهتمام این پایان‌نامه است.

کلیدواژه‌ها: مسئولیت کیفری، شخص حقوقی، جرم، مجازات

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۳۸۹۶۲۰۱۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۷/۰۶/۲۰

رشته‌ی تحصیلی: فقه و حقوق جزا

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محسن ولایتی

M.A. Thesis:

The history of evolution if Islamic Republic of Iran's

penal Code on Criminal Liability of Legal Entity and its jurisprudence

Reasons such as the impossibility of imposing certain penalties, violations of the principle of the personal nature of the punishment, the non-fulfillment of the objectives of the punishment, the principle of specialty, the barriers to the procedure and, most importantly, the impossibility of the documents of fault, in negation, and the reasons such as judicial and criminological facts The difficulty of explicitly discovering, the increasing concern of members and shareholders in the selection of managers, the reduction of the punishment of liberty or physical harm to managers and employees, and finally, the compensation for the losses suffered by the victim in a desirable way is demonstrated in the criminal liability of legal persons. The influence of the opposition's views on legal systems was so much that, until the twentieth century, it was a matter of doubt as to the acceptance of the criminal responsibility of individuals as a matter of principle. But since the middle of the century, and in the wake of the expansion of the activities of legal entities, especially corporations, the emergence of environmental crime, organized crime, transnationality, transport crime and, in general, industry, leading countries such as Canada, England, The United States, the Netherlands and the European Union have made the Council of Europe to accept the criminal responsibility of legal persons as an inevitable imperative, beyond the limits of criminal law, relying on such views as proxy liability, secondary character, employer and employer liability, and collective redress. Basic rules. Al-Nahiya, the Criminal Liability Movement of Legal Persons, also incorporated the Iranian criminal system. So much so that in the first step, specifically in the field of computer crimes, adopted in 2013, and / or 2/1388/3/5, and in the second step, by adopting the Islamic Penal Code in general, and in respect of all crimes committed, this responsibility is well-founded. Became Considering the changes in Iranian law in this regard, especially the bill and the jurisprudential foundations of this responsibility, are the subject of this thesis.

Key words: criminal responsibility, legal person, crime, punishment.